

For at Overenskomsten skal kunne opsiges, betinger § 18, at $\frac{3}{4}$ af de stemmeberettigede har deltaget i Afstemningen om Forbundets Ophævelse, og at $\frac{3}{4}$ af de afgivne Stemmer stemmer derfor. Disse Opsigelsesvilkaar er saa strenge, at man kan sige, at Overenskomsten er uopsigelig. Det er nemlig tilstrækkeligt, at $\frac{1}{4}$ af Vælgerne ikke har stemt. Da blanke Stemmesedler regnes som ikke afgivne Stemmer, og Modstanderne af Forbundsophævelsen jo vil søge at afholde Folk fra at stemme, medens Statsborgernes Ligeberettigelse ifølge § 6 hvert Aar betydelig forøger Antallet af slige Folk, efterhaanden som Danskerne faar fat paa Landets Goder og vokser i Antal her i Landet, kan enhver indse, at Misfornøjelsen over Fællesskabet med Danskerne maa være blevet meget indgroet, hvis Resultatet skal blive Ophævelse af Forbundet. Men det betyder, at Landet har lidt stor Skade ved Fællesskabet, inden det kommer saa vidt.

Herimod kan ikke anføres, at Antallet af Stemmer ved Altingsvalg tidligere er blevet $\frac{3}{4}$ af alle Vælgerne. Dette skete, førend Antallet af Vælgere blev udvidet til det dobbelte ved Forfatningsforandringen af 1915, og man kan derfor ingen Slutning drage fra disse Valg. Desuden maa man bemærke, at ved Valg i Kredsene animerer Valgkandidaternes egen Interesse og Partiernes Magtbegær Vælgerne. Alle de, som har nogen Valginteresse, kappes med andre Ord om at drive Vælgerne til Stemmebordet.

Skulde man slutte noget fra senere Aars Afstemninger om, hvorledes Deltagelsen i Afstemning om Forbundsophævelse vilde blive, var det rimeligst at henvise til Landsvalgene 1916 eller til Afstemningen om civil Værnepligt eller Afstemningen om Indførselsforbudet i Nordre Isafjords Syssel 1908, hvor intet Valg samtidig fandt Sted. I Landsvalget 1916 deltog 24,3 pCt. af alle Vælgere, men i Kredsvalegene samme Aar deltog godt 56 pCt. Ifølge Forslaget 1908 kunde en simpel Majoritet i Altinget ophæve Forbundet om de fælles Anliggender. Her er en stor Forskel.

Efter min Mening viser det politisk Kortsyn og Uforstand at have Opsigelsesbetingelserne meget snævre. Jo løsere Forbindelsen er, des større Opfordring har begge Parter til Imødekommenhed og godt Samarbejde paa alle Omraader, og desto heldigere vilde den blive for dem, men jo fastere Baandene er, des troligere er det, at Overhøjhedsaaenden bevares paa den ene Side og Mistænksomheden paa den anden og spærrer for nyttige Fremskridtsforetagender.

I Overenskomsten mangler Bestemmelse om, hvor stor Majoritet der behøves til Vedtagelse af Overenskomsten baade i Tinget og i Folket. Jeg gaar ud fra, at der behøves samme Majoritet som til Forbundets Ophævelse, og vil stille Forslag desangaaende.

I § 20 foreslaas det, at Overenskomsten træder i Kraft 1. December d. A. Denne Bestemmelse er ganske uforsvarlig.

De fleste Mennesker er omtrent ukendte med Sagen. Man kan sige, at Folk lige akkurat har faaet kastet et Blik paa den ene Side af Sagen. Men det er en Selvfølge, at Folk maa have fuld Ro og tilstrækkelig Tid til at overveje en saa stor Sag, der vil være bestemmende for Folkets Skæbne i mange Menneskealdre. Man maa lægge saa meget des større Vægt derpaa, som Folket er forhindret i at gøre sig bekendt med Forhandlingsudvalgenes Protokoller og Dokumenter. Overhovedet er det forkert og ikke rigtig sømmeligt at haspe en saadan Sag af i Løbet af kort Tid.

Man anfører herimod, at Sagen maa fremskyndes, fordi det er ganske nødvendigt for os at faa vor Neutralitet anerkendt med det allerførste. Selv om der var noget i det, hvad jeg ganske betvivler, kunde dette ikke række videre end til at bringe i Udførelse, at Danskerne erklærer vor Neutralitet paa vore Vegne, og det maatte sandelig være let at opnaa. Der er ingen Tvivl om, at vor Sag staar sig bedst ved at vente til Fredsforhandlingerne ved Krigens Slutning; da venter jeg bedre Kaar, men ser aldeles ingen Fare ved Opsættelse.

Til Slut skal jeg erklære, at denne Overenskomst kunde være blevet betydelig bedre for vort Vedkommende, hvis man havde ført Sagen rigtig og ordentlig fra vor Side, og at jeg ikke kan stemme for Forslaget, medmindre de Ændringsforslag vedtages, som jeg foreslaar, og som her følger: